

„Soča“ izbaja vsak četrtek in velja s pošto prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana za družabnike polit. društva „Soča“:

Vse leto f. 4.—
Pol leta „ 2.—
Četrť leta „ 1.10

Za nedružabnike:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrť leta „ 1.20

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici pri Paternolliju in Soharju; v Trstu v tobakarnicah „Via del Belvedere 179“ in „Via della caserma 60“.

SOČA

Pri oznanilih se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr., če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 krat
6 „ „ „ 3 krat.

Za večje črke po prostoru in vsak pot 30 kr. za kolek.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredniku: Viktorju Dolencu v Gorici, Contrada della croce 293, poleg preture, kder se nahaja tudi upravnništvo. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasiło slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Slovinci bodimo značajni.

Mnogo se pri nas Slovencih govori o značajnosti, in tirja se o ljudstvu, o poslancih in ljudskih izvoljencih sploh, naj bodo trdnega, dobrega značaja. S tem priznavamo vsi, da je to kaj potrebna lastnost v javnem življenju. Pa tudi v privatnem, vsakdanjem življenju človeka značajnega. Čim bolj je važno opravilo, tem bolj tirjamo, da ima tisti to lastnost, komur zaupamo tak opravilo. Tedaj ne bo odveč, če pretresujemo vprašanje: kdo je značajan, in kaj je značaj?

Kakor vse razne stvari, ima tudi vsak človek svoje posebne telesne in duševne bistvene lastnosti, po katerih se odločuje od drugih, in takim posebnostim pravimo, da ga značajo. Če hočemo tedaj znati človeka kako delo ali kak opravilo, gledamo zdaj bolj na duševne njegove lastnosti. Če potrebujemo le duševnih lastnosti, moramo človeka natanjko opazovati, da se prepričamo ne samo kake so njegove dušne moči, ampak tudi kako je srce, in kaka je njegova volja, kakošni so njegovi nagoni, strasti nagnjenja. Dobro je vedeti, kaj je prirojena v njemu, in kaj in koliko si je sam priboril po lastni volji, po svobodnem lastnem delovanju. In vse to skupaj ga znači in je njegov značaj v širokem pomenu besede. Značaj v ožjem pomenu obsega pa manj, in navadno pravimo, da je človek značajan, če je njegovo mišljenje in delovanje stanovitno in zmerom dosledno. Če se to stalno mišljenje in delovanje vjema z moralno postavo, to je s tem, kar je prav in dobro, pravimo, da je značaj dober, zlahčen; če se ne vjema, potem govorimo o slabem, grdem, tudi hudobnem značaju.

Brez značaja pa je, kdor nima stanovitosti v mišljenju in delovanju, kateri se ni potrudil in se ni vadil delati po stanovitnih pravilih, ravnanju se po načelih, ampak kdor dela, kakor mu je drago koristno, priležno, bodi si dobro ali slabo, in je veterojak ali nevedoma, ali vedoma.

Z značajem v naj ožjem pomenu in kot vodilo je torej: stanovitno in nevtrudljivo prizadevanje, da človek v vsih razmerah in

položajih dela, kakor je po moralni postavi prav in dobro. Naše ljudstvo izrazuje to, da pravi, tak človek je mož beseda.

Po tem takem ima značajnost tri znamenja: stanovitnost, delovanje in moralnost v namenu in sredstvih. Ako niso vse tri potrebščine zedinjene, ne more se govoriti o dobrem značaju. Mnogo prelepih izgledov nam je zgodovina pri vseh narodih prihranila.

Naš lepoznavski list „Zora“ popisal dosti veličanskih značajev in ta sestav k bi moral čitati vsak dober Slovenec. Če pa premišljujemo te moške in če opazujemo značajne naših čov, vidimo, da izmed njih je želel in želi vsak svoje ideje in misli vresničiti, ker je njihove resnice prepričan: vidimo, da ga žene nek živ nagon, pahaže ga vedno k delovanju. On se tega tudi pogumno loti, kajti neizmerno moč mu daje in jači ga prepričanje, da prav in dobro dela: da se vjema z večnimi postavami naj više pameti. Da, on celo žrtvuje vse svojemu prepričanju, če so omenjene kreposti v njem prav žive. Vesel je, če le zmaga pravična stvar, akopram mora zraven sam poginiti, a ti so junaki značajni. Iz tega pa vsak razvida, ker sledi samo po sebi, da zamorejo le take velike, krepke duše kaj težavnega in veličanskega dognati. Če pa ti ne doženejo nič, toliko manj morejo kaj zdatnega storiti omah ljvci, veterojaki ali polovičarji, ki so že zadovoljni, če se jim vrže kaka kost, kaka mrvica. Zatorej je trikrat srečna država ali narod, ki ima umogo čistih, trdnih značajev. Takih pa potrebuje posebno svobodni narod, če je res, da je svoboda pametna samodelalnost človeka oziroma ljudstva.

V taki deželi se imajo namreč državljani deloma sami, deloma po izvoljencih vsi lotiti prevažnih javnih opravil, in le takrat bodo dobro opravljena, če se jih lotijo stanoviti, delavni, vestni in zvesti delavci. V absolutni državi, v kateri vlada le samovladar, se ne gleda na značaje, celo mar jim ni zaanje, ker tam vzkazuje le on, a drugi morajo slušati in molčati. Absolutizem noče značajev, noče prostovoljne, pametne delalnosti po

lastnem prepričanju, ampak tirja pokorščine, slepe vdanosti, zato polkvarja ljudi, ki postanejo ovce brez lastne, krepke volje. Kadar se pa v taki državi svoboda proglašuje je velika tržava, kajti pravih značajev nij, in nemore jih biti, ker so jih poprej zatirali. Še zlo hujši je, ako so državljani ob enem vdaní mehkušnosti, ako dirjajo le podobičku, pravice ne čislajo, in jim denar vse velja. Potem ne more samo delavnost biti pametna, in namesto prave blagodarne svobode kraljuje in odločuje — denar! Prav zato je v Avstriji vse nesložno in narobe, nemoremo se pomiriti, ter poguba nam preti. Sreča, velika sreča, ker edina rešilka, pa je krepka opozicija, ki nasprotuje na vso moč tej nevarni državni bolezni, ktera prejeda zdrave življe po deželah, v tem živem nasprotvanju se zbuja in vedno bolj jačijo zlahčni značajni, ki morajo naposled zmagati ničvredno kruhoborce, klativiteze in krive sebične liberalce, katerim je svoboda le krinka. Vse volitve na Čoskem in zadnje na Hrvatskem so zgodovino obogatele krasnih izgledov. Čisti značajni so se nam pokazali med Slavjani, katerih smemo veseli in ponosni biti.

Da bi jih imeli tudi mi Slovenci v velikem številu, saj jih naj bolj potrebujemo! Narodič smo, ki se vzdiguje iz sto letne sužnosti, katera je zadržavala in zatirala razvoj našega jezika kmetijstva, obrtnije in trgovstva, ker ni smel popustiti podložni svoje vasi brez dovolitve grajsaka.

Še le poznej se je zlahčal stan, in od leta 1848 naprej začinjamo zamudo popravljati. Narodič smo ki imamo huda nasprotnika na mejah, ki nas zavidata vsakega napredka, in bi nas rada v svoji kulturi vtopila. Naj veči hudo pa imamo celó v domačih deželah, in v lastnem taboru kjer je mnogo pahlega. Za Boga, kdo nam more v takih silah pomagati, kdo nas more oteli zaničevanja, krivice in propada, kdo nam more pridobiti veljavo, če ne povsod velespoštovani, čisti značajni, železne volje?

Možje slovenski vseh stanov, poskusite zatoraj prisvojiti ali ohraniti si vse tri lastnosti čistega značaja. Naloga je vzvišena in truda vredna,

LISTEK.

V NAŠIH HRIBIH.

Spisal M. R.

(Konec)

Iz Lokve peljati dve poti v Trebušo; mi smo se držali leve čez Lazno ter pustili na desni turški klaneec. Nj ga menda kraja na Slovenskem, kamor bi ne bil uže turci prodrli, če ne v istino, v aj po ljudski pravljici: tudi našemu Trnovemu. — tako govori prav jca. — nijso hoteli ti neverniki priznati, a našli so tudi tukej vredno plačilo. Zviti Trnovec je namreč prej v klanci, kterege se sovragi nikakor nijso mogli izogniti, vse drevje izpodžagal in s tenjko a močno vrvoj prepregel. Ko so po klanci koráčili, potegne kmet za vrh, drevje omahne in brezhožniki so dušo izdihali. Kogar je pa Mohamed nestrečne smrti rešil, je v kamen križ vrezal ter prisegel pri preroku in njegovi bradi, da se nikedar več na Slovensko ne vrne. In gozdnarji kažejo lehkoversnemu občinstvu še dandanes „turške križe“, pod kterimi leže tudi neizmerni zakladi, le gorje človeku, kteri je vzdigne, on ne bo vidil nebeskega kraljestva.

Kolovec po Lazni do Kjavca so se pretrpi, a dalje, ko se zazre trebuška dolina, je strah in groza. Pot je taka, da krampeži ne škodujejo, in ako bi človeku hlače ne bilo mari, bi bilo drsanje še najpripravnejša stvar. Čudno je le, kako si Trebušani živez in druge potrebne stvari po ti nevsmiljeni drči vvažajo.

Trebuša, ki se po občinah loči v gorenjo in dolenjo, je prava primorska Švica. Iz doline ne vidiš na obeh straneh družega, nego malo obrasčeno skalovje in propade, po kterih zamore le gorska srna skakati. Nad teboj se razpenja lepo modro nebo, in pod tvojimi nogami se ti vije po prav ozki strugi Ročica Trebuša, ki se z Idrjico združena vred v Sočo izliva. Trebuša je kot naravna prikazen mogočna, a tudi strašna.

Trebušani ne vidijo solca po mesece; zatorej dozori pri njih turšica in grozdeje le slabo; žito jim po zimi na njivah včasih čisto zamré.

Trebuške hiše so ena od druge močno oddaljene in če ti Trebušan govori o svojem sosedu, imaš gotovo do njega še dobre pol ure in več. Prav tako čudne se gorske ure. Če ti porečejo, da imaš od gorenje Trebuše do dolenje dve uri hodá, boš gotovo hodil čez tri. Tako se je nam godilo, hodili smo uže čez dve uri, in vendar smo imeli potem do dolenje Trebuše še dobro uro po vrhu.

Uro noči je bilo uže odzvonilo, ko dospemo vsi trudni v dolenjo Trebušo, iz katere se hodi po Hotenji čez Oblakov vrh in skozi Konomlje v Idrjico.

Peljali so nas v hišo, ki je imela biti krčma in sicer najboljša. Našli smo tukej mnogo ljudi, poseba mladine, ki je morala imeti tedaj poseben dan, ali pa je bilo to le nedeljska navada, kajti harmonika je imela veliko opravka in mladina je mogočno pete sukala.

Polagoma se je krčma vendar spraznila in ostali smo skoro sami; le neki stareji ljudje so med seboj vgilali, kaj smo in kam gremo; naposled so bili vsi enega mnenja, da smo pobožni kranjski romarji, ki potujejo na sv. Višarje. Ker nam potem nijso koteli verovat, da smo le pohajači, ki si hočejo domačo deželo nekoliko ogledati, smo morali njih mnenju pritrđiti. Razume se samo ob sebi, da smo se po tem o samih cerkvah in božjih potih pomekovali!

V krčmi smo bili, a v krčmi bi bili lahko za lakoto poginili; v vsi hiši nijsmo našli nič družega nego malo brinjevca in jabeljkovca: ne kruba, ne vina, ne družega živeža, niti za oči. Porabljeno je bilo vse uže za due od domačih gostov. Kaj je bilo početi? Šli smo od hše do hiše, dokler nijsmo našli moke vsaj za — polento. Skuhali in pripravili smo si jo tudi sami, in da smo si morali še vilice iz lesa napravljati, to naj povem le tistemu, ki ne pozna gorskih, posebno trebuških krčem.

Ali hočem še kaj o tedajšnjem podžupanu praviti? M.ž nij znal ni pisati ni brati; zahteval pa je od nas z vso svojo oblastjo popotnih listov. Mož bi se bil dal gotovo pregovoriti in si tudi

ker gre za obstoj in srečo naroda. Prilik, skazovati se, je dovolj vsaki dan v družini, občini, v raznih zborih, skušnjav pa je žalobog dandanes preveč. Mladenci, zlasti vi dijaci, urite se zgodaj v teh težavnih nam nepotrebnih krepostih.

Na znanstvenem polju vsak dan delati je res vaša naloga, toda vse vaše znanosti vtegnejo brez blažene značajnosti biti vam ali narodu pogubne. Eno samo ime nam je tega dokaz, ime zedinjeno z nesrečo in propadom Atenčanov: Alcibiades. Mladi prijatelji naši, pazite torej zgodaj in strogo na se, in ker drugače nij, odgojevajte se sami, toliko hitreje boste dozorevali za javno življenje in duševne boje. Vsem pa naj nam bude geslo: Ne udajmo se!

Slovensko uradovanje.

I.

Koliko se je do zdaj že pisalo in govorilo o glasovitem §. 19, koliko pritoževalo, da se še vedno ne izvršuje ni v šolah ni v uradnih, in govorilo in pisarilo se nij prav zastonj, kajti v ljudskih šolah so se vendar že odpravile nekatere napake in nenaravnosti, ki so bile v popolnem protislovju z enakopravnostjo in v javnih uradih so se tudi že najdli posamezni poštenjaki, kateri so začeli z ozirom na postavo in na glasne zahteve ljudstva Slovencev odpirati vrata, na katera je toliko let brezuspešno trkala. A vse to je še malo in ne more zagotoviti Slovincem dostojne narodne neodvisnosti niti ne pravega razvoja in napredka.

Take malenkostne pridobitve so navredna miloščina, za katero nijmo in ne bomo prosili, dokler smemo pravice zahtevati. Berač požljivo steguje roko po vsaki malenkosti, tudi kedar mu je nevoljno da nadlegovana gospoda; a narod naš, dasi tudi dolgo pritiskan, zaničevan in od vseh strani skubljen, se nikakor ne sme ponizati do beraštva, ampak zbuje k narodni zavednosti in k čvrstej samodelalnosti, naj tirja neprestano pri vsaki priliki in na ves glas, kar mu gre po božjih in človeških postavah. A da bode uspešno tirjal in brže pritiral, treba da vse vrste stanov pritegnejo svoje moči k skupnemu, složnemu delovanju.

Postava je dana, in ker je dana, morajo jo v prvi vrsti izvrševati vladni organi, to je državne uradnike vsake vrste. Na to se naslanjajo nekateri gledé §. 19 temeljnih postav in tirjajo v javnih shodih, v posebnih ulogah, naj uradnike poslušajo v narodnem jeziku. Tako bi tudi moralo biti, kajti uradniki so gotovo v prvi vrsti poklicani, izvrševati postave. Toda dosedanje skušnje kažejo jasno, da nij tako, da se marveč velika večina uradov na Slovenskem stanovitno in na vse kriplje brani, ali da se *ex offio* mora braniti izvrševati §. 19. ali pa da ga tako izvršuje, kakor se ji ljub.

Zatorej treba misliti na zdatna sredstva, s katerimi bi se vlada po najnaravnejšem in postavnem potu prisilila, da oživi in dejansko obveljavi dozda mrtev, ker neizvrševan paragraf. „Slov. Narou“ je v št. 74 letošnjega tečaj narodnim advokatom, notarjem in koncipijentom prav jasno posvetil pot, po katerem bi oni najlože

in najzdatnejši pripomogli, da se slov. jezik uvede v javne urade in posebno v vse sodnije na Slovenskem.

Kar „Narod“ očita omenjenim gospodom sploh, to bi mu lahko očitali še posebno vsem našim neuradnim pravnikom Slovenskega roda*) Zovejo se narodne in nekateri so tudi v resnici narodni na taborih, v društvih in drugod. A samo tam presneto malo ali nič, tjer bi najbolj trebalo, — v svojih pisarnicah. Slovenski spisi izhajajo tako redko iz naših odvetniških in notarskih pisarnic, kakor bela muhe; k večjemu, kedar stranka odločno zahteva, premaga naš narodni (?) pravnik za mala trenotko svoje navadno komoditeto, ali bolje rečeno lašo, da sestavi s potnim čelom in očividno nevoljo slovensko vlogo. A mili Bože! koliko je takih oločnih strank? Sopot bele muhe!

Morda bi jih pa vendar več bilo, ako bi jim naši slovenski advokati in notarji ne samo zadovoljno in z veseljem ustrezali, ampak jih kot pravi narodnjaki tudi k temu spodbujali. Komar so znaue naše sodnije, okrajne, okrožna in nad-sodnja, sprevidi lahko, da se nij bati neugodnih nasledkov zastran slovenskih vlog, ker vemo že po večjih skušnjah, da so se slovensko pisane pravde pravično razsodile po vse stopnjah. Sij so pri vseh navedenih uradih namočeni tudi Slovenci in med njimi celo nekteri prav vrli narodnjaki, kateri bi še morda rali slovensko uradovati, ako bi se jim poučila priika.

Toda gledé na sopo, katera veje v viših in najviših krogih ne morejo tega sami začeti in kako bi tudi? nemških ali italijanskih vlog pac ne morejo slovensko reševati. Naši sodnje bi se kmalo poprijele slovenske in bi se je morale poprijeti, ako bi vsi slovenski odvetniki in notarji v tem oziru kot pravi narodnjaki svojo dolžnost storili. Sem ter tija bi nastala v začetku še kaka malenkostna nasprotnost, a z neupogljivo doslednostjo bi se kmalo premagala in kolikor je sodnikov in sodniških uradnikov nezmožnih slovenskega jezika, brzo bi se ga naučili ali pa bi šli s trebuhom za kruhom.

A dobre volje treba oločnosti in kar naj več zda, doslednosti! Ne tako, kakor smo stisali o nekem naših ovetnikov, kateri je podal sodni slovensko tožbo, in je potem na nemški nasprotnikov odgovor tudi nemški replikoval. Bolje, da se nič slovenskega ne piše, nego po takim načinu smeši sebe in narodno stvar.

Pozivljamo Vas torej slovenski ovetniki in notarji na Gorškem prav nujno, da otresete oportunistem in da se odločno in dosledno poprimete slovenskega poslovanja. S tem skazete dejansko pravo ljubezen do naroda, kajti zdaj je čas resnobnega delovanja, in da sklenemo se „Slov. Narodom“, „platonična ljubezen“ je prišla v današnjem veku ob ves kredit; se svojim platoničnim redoljubjem narodu nič ne koristite, ako mu še tako dobro želite, ako njegove pravice zagovarjate, — ako pa na praktičnem polju, ki je v vaši oblasti nič ne storite, ali premalo storite za oživljanje teh narodnih pravic.

*) Razvun ednega

Vred.

V Gorici 10. julija. Časopisje vseh strank se še vedno prepira zastran novih namestnikov in ugiba na vse strani, katera moža postavi vlada na izpraznjeni mesti v Celovcu in v Lincu. Gotovega se še nič ne ve; za nas je samo zanimivo, da se imenujeta med drugimi kandidati tudi naš c. kr. okrajni glavbar baron Rechbach in baron Pino. Mož sta že za to, ker znata, kakor Cechi in tovarsi, sukati plajše po vsakem vetru, in to je menda v sedajnem položaji *conditio sine qua non*.

Kakor se skoro nobena stranka ne vjema z ministerstvom zastran zadnjih imenovanj, tako se je tudi sploh odvrnilo ugodno mnenje celó ustavovercev od sedanje vlade, in listi vseh barv razodevajo bvdisi med vrstami, bodisi jasno in razločno svojo nezadovoljnost z obotavljanjem in omahljivostjo gospodov ministrov.

Zanimivo je, kako modruje tržaski „Progres“ o sedanjem položaji; čujmo:

„V Cislantiji se množe zadrege ministerstva Auersperg-Lasserjevega, mesto da bi se izgubljale. Največa teh zadrege je mišljenje nemških krogov, med katerimi so mestjani, na koje se vlada zdaj pred vsem, naslanja naj manj avstrijski in se nagibajo prav očividno k zvezi z Nemčijo. Dunajski listi, kateri zastopajo njihova mnenja, govoré o nemški državi s pravo ljubeznijo do domovine, o knezu Bismarku, kakor bi bil minister, kateri jih vlada; o nemškem državnem zboru, kakor bi bil oni, h kateremu spadajo. Do katere meje bo vladi mogoče brzdati te nemške mestjanske kroge, na koje se je do zdaj opirala, in upogniti jih, da se primerjeno pogodijo z narodi, s katerimi bi morali skupaj živeti v državi? — V zmernosti ljudstev je pravi temelj trdnosti in trpežnosti vsake države; v njih nezmernosti pa njeni pogub.

Avstrijsko-ogerska država se bo mirno vzdrževala, ali ne, kakor se ji posreči ali ne, da vdihne v Nemcih, in ohrani v njih, ki so se dosihmal vedno šteli privilegovane gospodarje, čutje primerjetnosti in enakopravnosti do drugih narodov, kateri bivajo v Cislantiji, in da v toliki različnosti duševnih zmožnostij, narodov, iz katerih obstoji država pripusti vsakemu zadosta svobode, da si lahko svoje razvije.

Kar trdimo o Nemcih, to velja tudi o Madjarih unkray Litave. Tudi Madjari hočejo pritiskati druge narode živeče v uni polovici države. Toda ta igra ne more dolgo trpeti; že kažejo vspehi novejših se ne dovršenih volitev, da je zmaga deakistov manjša, kakor se je prerokovalo.

V Gorici 10. junija. (Izv. dop.) Kakor se je naznanilo deželni odborom, skličejo se deželni zbori oktobra mesca t. l. — Za nas je to skoro najneugodniši čas, kajti takrat so trgatve in naši poslanci-politički so navezani na dom. Polni čebri so jim menda tudi v zbornici pred očmi in komaj naznani glavbar konec seje, namesto zbirati se v klubih in odsekih, odnesejo pete iz mesta domov k popravljanji najvažnejšega pridelka, sladke, božje kapljice.

Toda take razmere so menda vladi še prav prilježne in všečne, ker se poslanci, polni lastnih

dopovedati, da mi nijmamo popotnih listov in da jih on tudi ne potrebuje, a njegovo glavo je poveličevala globoka pijanost. Ker uže drugače nij bilo, izročimo mu v naglici spisano prav dobro spričevalo njegovega pijanstva. In da bi listek imel pri njemu veljavo, pritisnili smo na-nj še star kolek, kajti on je le na to gledal. Z listkom se je potem nekoliko dnij pri vaščanih hvalil, češ, kako izvrsten podžupan je to, ki zna še celó gospode v kozji rog vgnati! Še le domači duhovnik ga je iz te sreče pahnul s tem, da mu je listek prečital in razložil.

Štirinajst nas je bilo, in zahtevati, da bi v Trebuši vsem štirinajstim z dobro posteljo postregli, to bi bilo preveč. Zadovoljni smo morali biti zopet se skedojem, ki se je od Winklerjevega pri „Nemcih“ v tem odlikoval, da je bil v samih oknih. Ali kaj, trudnemu človeku je tudi trd kamen pod milim nebom dobro zaglavje.

Drugi dan smo jo mahuli po najkrajši poti čez Drnjulk v Čepovan. Cerkevni pesnik, ki je veržil znano pesem:

„Kaj s'je bog na sveti zvolil,

Pač nič léps'ga si nij mogel
gotovo nij hodil po teh strminah, kakor mi, sicer bi bil drugače pel.

Še le popoldne smo došli v Čepovan! Lačnim in žejnim, je bila naša prva skrb želodec potolažiti in dobili smo tukej res tako postrežbo, kakoršna se v gorah nijmo nadejali. Trebuša je uže unkray sveta proti Čepovanu. In kar se tiče

razumištva, Čepovan tudi nij tako reven, če tudi je presneto žalostno, da občina, ki šteje čez 1400 duš, nijma niti domače šole.

Čepovance je znan kot dobra duša, a gorje ti, ako ga vježiš. Pravljica o pretepu Čepovancev zaradi korenovega semena, ti je gotovo po „Novicah“ še v živem spominu. Čepovance je tudi ponosen, kakor da bi čutil, da je on edini gospodar vse čepovanske doline.

V jezikoslovnem obziru se odlikuje ta kraj od drugih posebno v tem, da pri deležjih vse končnice požre. Čepovance ne poreče nikedar pravilno: „sem jedel, pek, tek,“ ampak vselej: „sem jed, pek, tek“ i. t. d. Nasprotno pa izgovarja samostavnik: „tekel,“ gen. tekla (läuter) prav pravilno. Mogoče je pa tudi, da je tudi ta beseda izbrušena iz „tekelec,“ kakor se tudi sliši „cerk“ mesto „cerkev.“

Najčudnejše na vsem Čepovanu je naposled vendar le ime samo. Jezikoslovci se ob njeu zastonj tradijo. Do koliko smešnih izpeljav je uže prišlo, je skoro neverjetno. Le nekoliko za šalo!

„Čepovan“ je toliko, pravijo nekteri, kolikor „če (tija) pa ven“ (hin und hinaus). Zakaj tako vedi je bog sam!

„Čepovan“ naj se ne piše, pravi drugi, ampak „Čapovan“, ker ime je okrajšano iz „Čaput s. Joannis“, in podpirajo svojo trditve s tem, ker je cerkev sv. Janezu posvečena. In če je Čepovan prej stal, kakor sv. Janez, to se pravi cerkev, kaj pa po tem? In če bi potem prišel

še nas Trstenjak in dokazal, da je bil „čepovan“ ali kaj takega kak mogočni slovanski bog, ali morda lepa slovanska boginja, kaj bi bilo še le pa se potu? Svet bi po tem lahko mislil, da razloček med svečeniki in poganskimi bogovi tiči v jezikoslovstvu.

Drugi zopet pravijo, da Čepovan izhaja od besede „čepati,“ tröpfeln. V dokaz tega navajajo kraj, ki se kliče „Podčepovna.“ In oadi je mnogo studentov, ki vedno „čepajo.“ Čepovan pa ima mnogo studentov in v dá.

Pač ona izpeljava verjetnejša in lépsa od druge!

Tukaj pretrgam svoje črtice. Ako sem te, blagovoljni bralec, z današnjim listkom trpinčil, vedi, da nijsem bil tako srečen, kakor so drugi potopisei, ki nahajajo povsod, tudi v najodljudnejšem kraju, lepa dekleta, kojih spomin je pri pisanji po tem toliko navduševa, kar v spis tudi življenje pripravi. Ne vem, ali v naših hribih res nij lepih deklet, ali sem bil le jaz slep za-nje. Sicer je pa prav, da dobiš enkrat suhoparen listek, kteremu se ne bo moglo očitati, da je tako posveten, kakor oni „iz Gorice na Trnovo.“ Viš, mlinski kamen je nekaj več kakor zajče strasil na njivi!

opravi, ne obojavljajo dolgo z javnimi, ne nadlegujejo z interpelacijami in predlogi, ampak rešijo na vrat na nos račune in poročila, potrdijo „en bloc“ vladne predloge ter prepusté vse drugo deželnemu odboru „z naročilom, da bo poročal v prihodnji sesii.“ Tako je bilo navadno do zdaj in bo menda še tudi naprej, dokler ne dosežejo ustavoverci svojega namena z dokazom „ad absurdum“, da so deželni zbor in sploh deželna autonomija odveč, ker koristijo malo in stanejo veliko, zatorej preč z ujimi in hajdi na Dunaj v edini skupni državni zbor!

Do zdaj nam še niso znani predlogi, niti vladni, niti odborovi, s katerimi se bo pečal prihodnji zbor. — To se že najde na delapust zborovanja! Ali pride nek pestava zastran javnih zemljišnih knjig na vrsto? zadaj čas bi bil, da se tej splosni in v resnici jako opravičeni želji vstreže. Naj deželni odbor o pravem času za to skrbi, da mu ne bo treba v zadnjem trenutku iskati praznih izgovorov.

Kakor slišimo je tudi letos podalo mnogo občin prošnjo za preuredbo postave, po kateri mora vsaka občina povračati stroške za svoje bolnike, zdravljene v javnih bolnišnicah. Ker se ta občina želja povsod prav nujno ponavljata, treba, da je deželni odbor v resni, natančni pretres vzame in če se morda ne vjema prav strogo s pravičnostjo, je vsakako vtemeljena v vzajemnosti. Nikakor pa nečemo prejudicirati o tem oziru s svojimi razlogi zborovemu sklepu, ki se bo gotovo naslanjal na dosedajne skušnje in druge merodajne razloge.

Iz Cerkla 3. julija. (Izv. dop.) Iz prijateljskega pisma sem zvedel, da vojska na Tomniškem pravico, ka se Tominci ne bodo pogajali za slovenstvo, če pride z materijalnimi interesi v nasprotje, in da boja na to delali tudi pri vsakokolišnih volitvah. Jaz moram malo pojasniti to stvar občanstvu, katera bi nas hrabrovo zamogla pripraviti v slabo ime, ker drugod po Slovenskem mislijo, da se Tominski imenuje vsa gorata Goriška. Tomniško je le, da kamor sega tomniški sodnijski okraj, in kolikor jaz njegove prebivalce poznam, se oni že v sosednih vaseh zločijo od Tominc. K temu prihajajo tudi razni materijalni interesi v katerih smo si s Tominci navskriž, posebno pa je Cerkljanem hudo delo nasprotovanje Tomincev proti cesti pri Idriji, ko so oni tudi zaradi materijalnih določkov tirjali cesto čez Hum. Osebe, katere častimo in katerim upam, bojo menda pri nas gorjanih proti vsaki agitaciji nekterih mož zagale, ki „z jekleno“ enerzijo delajo za mat. rivalne interese — svojih žepov. *)

S Tomniškega 2. julija. (Izv. dop.) Ker si prinesla, draga mi „Soča“, v svoji 23. številki „S Tomniškega“ grajač „polžovo pot“ novih šolskih oblastej pri razdeljevanju nagrad duhovnikom, ki se s polakom mladine trudijo, izvoli priobčati še pojasnilo tiste prikazni!

Nagrade za leto 1871 so se imele že zdavno razdeliti. Dotično sporočilo okrajnega šolskega nadzornika je bilo, kakor vem iz zanesljivega vira, že zdavno, pred več meseci, na dnevnem redu; toda, ko je hotel g. prvosednik brati, navsetuje g. Pagharazzo, naj se ta stvar odloži ter naj med tem časom ovo sporočilo k vsakemu svetovalcu na dom pride, da ga vsak posebe prebere in prečeta. Ker ni hoteli nikdo nasprotovati raznu prvosednika, bil je nasvet sprejet. Tako je bila ta nujna stvar odložena na neodločen čas; sporočilo pa je romalo od svetovalca do svetovalca.

Po tem odloženju doidejo g. prvosedniku opravila taka, da mu ni bilo mogoče na šolske reči misliti; vsa njegova, pri takih gospodih nenavadna marljivost je bila uklenjena v šolske zadeve.

Tako je preteklo več mesecov. Še le 27. junija je bilo okrajno šolsko svetovalstvo zopet v sejo sklicano. Na dnevnem redu je stalo sporočilo govoreče o nagradah.

„Corpus delicti“, ki se je imel razdeliti, bil je znesek od tisoč goldinarjev. Iz njega se je naredilo 27 nagrad: edna 60 gl., druga 55 gl., 10 po 42 gl., družih 10 po 34 gl., 5 po 25 gl. In te nagrade so se prisodile vsem gosp. duhovnikom, ktere je okr. šolski nadzornik pripravil. Zdaj bi se lahko vprašalo: Ali je ovo odloženje kaj koristilo? Tistim, ki so nagrade pričakovali, gotovo ne; šolskemu napredku še manj. Varovati se je toraj nasvetov in sklepov, ki bolj zavirajo ko pospešujejo šolstvo.

Na Kuku 5. julija. (Izv. dop.) Poskušal sem letos v novič svoje noge, če mi še kaj pomagajo plezati na vrhe naših gor, n res sem bil oni dan na Krnu od kodar sem vidil vrh Matajura ono presneto babo*), ki se pa gdo drži in reza je gleda proti tomniškemu gradu. Prišel sem danes bližej sem na Kuk, da bi jo lože opazeval. Ne vem ali je žalostna ali je miru vesela, ker je menda ne bo motil ropot in zvižg železnice po soški dolini. Pri nas ne razumevamo, kako so bli mogli podpisati Tominci zaupnico Črnetu: svoboda jim, a praktičen mož ne račni preden ima gotovih številka.

V Pragi 8. jul. [Izv. dop.] — Gledé političkih homatij morem Vam naznanjati, da pri nas nekoliko počivajo v toplicah. Koller je dobil red, menda za zasluge chabrusove, in šel je na Dunaj, da se tam osebno zahvali za odlikovanje, ali, kakor drugi trdè, odpové službi, ki mu uže preseda. Poročam Vam, da je umrl slavnj rodoljub českega hist. plemstva, grof Hanuš Kolovrát-Krakovsky, znano Vam je menda tudi že, da v jeseni cesar zopet obišče Česko. Pozorišče političkega življenja je zdaj na Ogrskem.

Politični pregled.

Ministerstvo Auerspergovo se je uže začelo rušiti. Ustavoverni časniki sami so neza dovoljni z njim; posebno se jezó na Stremayrja, ker nij zadosti odločen proti duhovščini. Stremayrja pa tudi katoliški in federalistični listi ne jemljejo pod svoje varstvo, ker mu malo zaupajo. Tako bode oni minister, ki je hotel na dveh stolih sedeti, najbrže na tla padel, ker se mu oba stola odmičeta. Tudi minister pravosodja in minister notranjih zadev, gg. Glaser in Lasser, nijsta našim ustavovercem več po volji, prvi, ker nij popolnoma odstranil Habietnekovih zankazov in naredeb, in drugi zaradi zadnjega premestjenja deželnih namestnikov, ker so ustavovercem vsi oni gospodje, razvun Auersperga, premalo ustavoverni in liberalni. Te tri ministre posebno njih kolega Unger v svojem organu „Neue freie Presse“ čese, kar znači, da je v ministerstvu natal razpor, katerega prva žrtva bode Stremayr, ki menda misli v kratkem podati svojo odpoved.

Novi namestnik na Kranjskem, grof Aleksander Auersperg je tamošnjim Slovincem po „Laibacherici“ naznanil, da jih bode na vsak način prestrojil v dobre ustavoverce. Mi menimo, da siloviti Auersperg vendar preveč zida na svojo moč.

Praska „Politik“ je prinesla te dni uvoden članek o Kranjskih Slovincih in o Auerspergu, o katerem pravi med drugim, da se je na Kranjskem dozdej delalo preveč izključljivo slovenske in premalo federalistične politike, namreč pa se ondotni kmet ne more meriti s českim kmetom, ker so ga njegovi narodni načelniki nalašč v prav ozkih mejah držali. To hočejo zdaj naši skupni sovražniki upotrebijati. Naj se tedaj vrli Kranjski Slovinci zdaj prebudijo in naj se trudijo, da zamudeno dosežejo, ter se ne vdajo praznim sanjarijam, ampak stojé naj trdni kakor skala, dokler preide vihar, ki ga jim je napovedal Auersperg. Tem izvrstnim besedam „Politike“ nimamo ničesa dostaviti, če ne svarilo in prošnjo do naših bratov, da se hrabro držé v bližnji nevihti, ker če oboli sreč Slovenije, tudi udje bolni postanejo.

Na Hrvatskem sedite obe stranki, narodna in vladna, v deželnem zboru, ter kujete adreso do Nj. veličanstva, svojega kralja. Na videz ste se pomirili, a že adresa jima daja večkrat priliko če ne viditi, vsaj čutiti, da zveza ne ostane večna. Mi bi voščili narodni ztranki, kar želi, a nijsmo prepričani, da ona zmaga v lisičjem boju.

RAZNE VESTI.

(Četiri izkaz daril na nesrečnike na Českem.) Darovali so: g. Jož. Poljak 5 gl., A. L. 1 gl., gospa grofinja Helena Lanthieri jevz 10 gl., g. Fr. Fantuzzi 1 gl., g. Jan. Puschitz 1 gl.,

gospa Alojzija Cheneviere-ova 1 gl., g. Alojzij Zengerle 2 gl., g. Matija Kusmin 5 gl., g. Jožef Zich 1 gl., g. Mih. Aschenbrenner 2 gl., g. Henr. Windspach 10 gl., gospodje delalci E. Windspach-ovi 2 gl., N. N. v srebru 2 gl., g. Laval grof Nugent 25 gl., gospa Elisa Barago 5 gl., g. Franc. žl. Stabile 5 gl., gospa Alojzija žl. Smart-ova 5 gl., vis. čast. kan. g. Jož. Tani 10 frankov, gospa Ana vdova Maraschi-jeva 3 gl., gosp. Jan. krst. baron Degrazia 5 gl., g. Leopold žl. Claricini 5 gl. Skupaj 10 frankov, 96 goldinarjev. Zadnji izkaz je znašal 150 frankov, 2102 gl., tedaj je zdaj vsega nabranega denarja 160 frankov in 2198 goldinarjev.

(Štipendije) Na tukajšnjem izobraževališču je vdobilo 24 pripravnikov državne štipendije, in sicer: 2 pripravnika po 200, 12 pripravnikov po 100, in 10 pripravnikov po 50 gold. Nadejamo se, da bo zdatna pomoč od 2100 gl. s časom obilno sadu rodila.

(„Soča je ustavoverna“) Visoko častiti dopisnik „Vaterlandov“ in naš prav poseben prijatelj g. M. je staknil, da je „Soča“ ustavoverna in sicer posebno ustavoverna v šolskih zadevah. Prosimo, dokažite to iz programa ali pa iz dotičnih sestavkov v našem listu, drugače bomo mislili, da vas luna trka, ali pa da Vas je preselna strast popolnoma oslepila. Sicer smo Vam prav hvaležni za Vaše dopise; pravim doljubom so oči odprli, je Vaši stranki odtegnili in „Soči“ prihranili. Le tako naprej, bo že Bog vse plačal!

(Stremayr-jev dar za naše duhovne) deli, kakor zdaj vemo iz gotovega vira, tukajšnji škofija, Lepo zamenja to, v kaki dotiki so škofje z vlado, pa se nam očita, da smo ustavoverni!

(Vil sloven.) Nekdo nam je vrnil „Sočo“ z besedami; „Ne prejelijem več ovoga poganskega lista.“ Mi mu odgovarjamo. „Z Bogom!“

(Dar na nesrečnike na Českem.) V sari na Semviški gori je nabral tamošnji dušni pastir 25 gl. za nesrečne Čeha, ki jih je letos povodenj v veliko revstvo pripravilo. Čast faranom in duhovnu! Denar se je po želji že odposlal.

(Tržaška „gimnazistka“) je pohodila pret. nedejo goriško. Pa da bi nas kedo krivo ne razumil in ne mislil brž na kako hudodelstvo ali nesrečo, naj stvar jasneje razložimo. Lani so bili goriški ital. telovadci v Trstu, a letos so jim tržaški telovadci po pravilih „galantuoma“ povrnili obiskovanje. Prišlo jih je v obilnem številu z zastavo in godbo. Na kolodvoru so jih Goričanje tudi s svojo zastavo in godbo sprejeli in potem spremili v mesto do telovadnice, kjer so zastavi položili ter se razkropili po mestnih gostilnah.

Po 5. popoldne ste svirali obe društveni bandi v sijajno okračenem in pozneje razsvetljenem vrtu Catterini-jeve pivovarne, kjer se je bilo zbralo, kakor se nam pripoveduje, okoli 3000 oseb. Pozneje ste isti godbi že precej opešane moči poskusili na goriškem s plinovimi venci in zvezdami razsvetljenem Travniku; tu je prav mergolelo ljubi; na griču mestnega grada so pa spuščali rakete in druge umetnalne ognje, vmes, se ve jda tudi v belo-rudeče-zelenih barvah. Ob 11 po noči so se odpeljali tržaški gostje; hoditi bi ne bili mogli niti do Stanadecza, ker sta jih ječmenovec in vince preveč v peto tščala.

Telovadili nijso ni Goričani ni Tržačanje, tedaj nij imel izlet telovadskega značaja, — brže se smatra za italijansko demonstracijo. Dasi ravno je bila vdeležitev prav obilna, nijsmo vendar zapazili pravega navdušenja. Kako tudi v staroslovenski Gorici, na staroslovenskem Travniku, na Studencu, Korenju i. t. d.?

(Konečna razsodba o slovenski deklamatoriki na goriški gimnaziji) je došla rešena neogodno našim željam. Gospod dr. Lavrič je bil namreč dobil z odlokom 27. dec. 1869 št. 490 od deželnega šolskega svetovalstva dovoljenje, da sme na gimnazij v slovenskem jeziku vaditi v deklamatoriki dijake zgornje gimnazije in realke pa kandidate tukajšnjega učiteljskega izobraževališča. Z odlokom od 13. dec. 1871 št. 467 je na enoglasni sklep in nasvet tukajšnjih gimnazijskih profesorjev, med katerimi je tedaj bilo dokaj Slovencev, uučilo isto deželno šolsko svetovalstvo svoje dovoljenje glede gimnazijalcev; proti temu odloku se je gospod dr. Lavrič pritožil, a njegovo pritožbo je ministerstvo za uk in bogočastje z dopisom od 5. jun. t. l. št. 3260 zavrglo. Nam je neznan pravi nagib, iz katerega se je odtegnilo ono dovoljenje mnogozasluznemu in v deklamatoriki izvrstnemu gospodu odvetniku.

(Mestne volitve) I. in II. razreda so se še le zdaj konečno potrjene razglasile. Zaradi volitev III. skupščine je šla pritožba na ministerstvo. Župan je dobil povelje, da skliče novopotrjene sta-

*) Želeli bi da nam večkrat Vaše razmere kaj pojasnite; da bi tudi naši drugi prijatelji to storili! Ured.

*) Zanimalo nas bi zvedeti kaj več o tej babi. Ured.

rešine v sejo, namesto nepotrjenih pa dotična stara dva. Tudi se mu je naročilo, da ima do avgusta v svoji službi ostati. On je pa izročil županjska opravila prvemu podžupanu d. ru Maurovich-u ter jo potegnil na kmete. Lepa zmešnjava ta!

(Nova slovanska tragedija.) Dragotin Pretner, tiskar in založnik v Dobrovniku (Ragusa), bode izdal tragedijo v petih razdelih z naslovom: „Marta Posadnica ili Pád Velikog Novgoroda“ napisal Matija Ban. Jugoslovanski listi so polni hvale tega novega dramatičnega proizvoda. Priporočamo prijateljem slovanske dramatike to delo, katero se lahko naroči pri gori imenovanem založniku. Naročnina stane 50 kr. za en eksemplar, v angleškem okusnem vezanju velja en iztis 1 gl. 30 kr. Nabiratelji naročnikov dobe za 10 iztisov enega in za 20 iztisov tri iztise zastoj.

(iz Gorice) čez Ajdovščino, Vipavo, Razdrto do št. Petra ali Prestraneka hoče staviti tržaška staviteljska banka železnico z ozkim tirom.

Množenje vinske trte.

Spisal S. B. K.

Nar naravnejši množenje rastlin je sè semenom; ker pa potrebujejo nekatere sè semenom pomnožne rastline, predolgo časa do svojiga popolnje raba, in se večkrat tudi predragočijo tako, zvitka da slabši sad dajajo kakor je bil oni, od kterega smo seme vzeli, tako boljši, da take rastline z drugim sredstvi pomnožimo, in ta so: cepenje, grebeničenje, kovči i. t. d. Naše trte zamoremo z semenom, grebeničenjem in s kovčmi množiti. Ako se nij seme na tropinah segrelo, bo lepo raslo, ali mi vdobimo, kakor pri semenu hrusk in jabelk manjši in slabejši sad, od prejšnje rastline. Povrh vdobimo pri trtah od vsacega semena različno vrsto.

Ako hočemo z dobrim uspehom trtne peljke vsejati, moramo grozdje skorej do pomladi hraniti. Kadar grozdje gnije, so peljke nar zrelejši in za kal nar sposobnejši. Vsejo se spomladi na lahko, dobro in gnojno zemljo v tak kraj, kjer bodo mlade rastline pred vetrom obvarovane. Med prvem letom morajo se mlade rastline plevla čistiti in po zimni mraza obvarovati, in to stem, da se sè slamo pokrijejo. Tako se tudi drugo leto nadaljuje.

Kadar mlada rastlina tako močna postane, kakor navadna sadonosna mladika, kar se p. navadi v tretjem letu godi, vzame, se iz zemlje porozejo se je korenike za palec dolgosti in se pusti nad tem 1½ čevelj dolga mladika. Taka trta se presadi na odmenjeni kraj v vinograd, kjer se korenike za tudi 1½ čevelj z zemljo pokrijejo, tako da samo zgornje oko mladiko požene. Taka trta se obdeluje naprej, kakor vsaka druga; prvo leto se zopet obreže, tako drugo in tretje leto.

Pri prvem sadju se zamore njena dobrota soditi. Večkrat je prvo grozdje take trte kiselo in zagoltno, ali ako ima poleg te zagoltnosti dovolj sladkorja, se s časom zagoltnost zgubi, in tako grozdje more prav sposobno za naravno vina postati. Ako je pa prvo grozdje plehko, nij nič dobrega iz njega pričakovati.

Se ve, da se mora pri takih setvah skrbeti, da se peljke ene vrste trt z drugimi ne pomešajo, ampak da se peljke vsake vrste posebj vsejejo, ako se hoče zvedeti, kako se bo kaka posebna vrsta obnesla.

Kakor je bilo že rečeno, da od rastlin iz trtnega semena vzrejenih ne vdobimo takega plodú, kakoršen je bil na maternem trsu, ampak slabši, ali pa tak, ki čisto k drugi vrsti trt spada, zatorej moramo lastnosti tega grozdja, z onim, od kterega smo seme vzeli, primerjati. Pripetiti se zna, da pri enem ali drugem grozdju enake lastnosti najdemo, treba je tedaj dalje pri tem paziti, ali ni od ene ali druge teh trt grozdje prej zrelo, kakor ono od kterega smo seme vzeli, ker bi pri enakih drugih lastnostih, pri zgodnjem dozorenju veliko pridobili.

N. p. ako se pri semenu od rislinga eno vrsto najde, ktera zgodnejše dozori, kakor navadni risling, in ako ima druge lastnosti enake rislingu, bilo bi s tem dosti pridobljeno, ker bi edina slaba lastnost rislinga, da pozno dozoreva, odpadla, in zasadil bi se tudi z uspehom na tistih legah, na kterih bi ne bil prej do pravega dozorenja prišel.

Setva vinske trte zahteva dosti dela in puzljivosti, ktere vsaki vinorejec ne more izpolniti, ker se mu ne izplača. S temi setvami imajo le nekateri vrtnarji opraviti, kteri hočejo mnogo novih vrst napraviti, ktere z novimi imeni krstijo, in jih premožnim gospodom, kteri imajo take trte za kmeč v svojih vrtih, prodajajo. Skušajta nci, da od

100 iz semena izraslih trt, jih je pet, ktere bi tako grozdje imele, da bi bilo sposobno za napravovina in trte za množenje

Za nas praktične vinorejce ostane tedaj najboljšje, da vinsko trto tako množimo, da se nam ne predrugeči, ampak da bo take lastnosti imele, kakoršne zahtevamo; zategadelj pa moramo lastnosti trt, ktere hočemo množiti dobro poznati.

Da se trte, ktere hočemo imeti, ne predrugečijo, jih moramo z grebeničenjem in s kovčmi množiti. Kovči se, ali precej v vinograd osadijo, kjer tudi ostanejo, ali se vsade v vrt, kjer v prvem letu korenike naredé, in ako v prvem letu še dovolj močne ne postanejo, se še v drugem letu v vrtu pusté, in tretje leto v vinograd presade, kjer imajo ostati.

Množenje vinske trte s kovčmi ali z bilkami je vse eno. Kovči se lahko precej na odločeni kraj v vinograd vsade, ali se iz njih bilke izrede, ktere v vrtu ali v posebni trtnici korenike naredé; ktere se potem v vinograd presade.

Ako se morajo trte v vinogradu v kamnito zemljo vsaditi; je bolje da se kovči rabijo, v debelo zemljo pa je boljše eno ali dvoletne bilke vsaditi.

(Dalje prih.)

Vežnanemu dobrotniku!

Po prijatelju A. B. učetlju v R. . . mi je bil vročen znesek 50 fl. (petdeset goldinarjev) in, ker dotičnega dobrotnika ne poznam, se mu tukej za njegovo blagodarnost javno zahvalujem.

Na Gradišci 8. julija 1872.

M. Dr. K.

Poslano.*

Na „poslano“ nekterih Notranjcev v št. 24 Soče odgovarja dopisnik iz Notranjskega v 26 št. „Novic“ in se zopet jezi čez to, da je bila meni podeljena pošta v Košani, češ, da jez in moj svak, s katerim sem v kapéjski zvezi, sva tujea!

Pošta v Košani je bila podeljena meni, ker je c. k. poštovo vodstvo mojo prošajo za najboljšo spoznalo; tako je sploh pri prošajah.

Laž pa je, da sem jez tujec; uže moji starši so bili rojeni Slovenci in posestniki v Senožečah.

Da je moj priimek italijanski zato morem jez ravno toliko, kakor morejo gg. Costa in drugi, da so njih priimki italijanski ali nemški. Moj svak, je sicer rojen Italijan, po svoji pridnosti nekoliko premoženja dobil; pa čeravno Lah, je našemu narodu popolnoma pravičen in podpira narodno reč, kjer le more; tudi je istina da rodbina njegova nij italijanska, ampak popolnoma slovenska. Poštenemu tujcu, ki je hvaležen narodu, med katerim živi in hruh sluzi, nij lepo očitati tujstvo.

Da je kedo rojen Slovenec, to samo mu vendar na daje izključjive privilegije do vsih služeb in poslov na Slovenskem. Živila konkurencija! Koliko Slovencev je na tujem! Laž je pa tudi, da me je glavarstvo pozvalo, naj dokažem domačinske pravice; jez sem pri glavarstvu dobro poznan, saj sem tam 2 leti služboval. Namesto da dopisnik iz Notranjskega laži in surovosti po „Novicah“ trosi, naj bi rajši čas boljši obračal uže ve zakaj. Surov napad na Vaš list sami odbite.

V Košani 5. julija 1872.

F. P.

* Nijmano navade pripraviti se z ljudmi neke vrste, ker se nam zdi nečastno; sicer nijmo odgovorni za poslana.

Cenik raznega blaga na goriškem trgu.

Blago	polnik po gl.	do gl.	3.35
Pšenica	"	2.20	2.50
Rž	"	2.60	2.70
Tursica	"	2.20	2.25
" ogerska	"	3.20	3.40
Ječmen, pehan	"	2.—	—
" cel	"	3.—	3.50
Fežol	"	1.35	1.40
Oves	"	2.20	2.30
Ajda	"	10.65	11.50
Rajž prve vrste cent	"	9.25	9.50
" druge "	"	1.10	1.25
Seno	"	1.10	1.22
Slama	"	32.—	35.—
Slanina (špeh)	"	2.50	3.—
Krompir nov	"	13.—	14.50
Vino, belo briško kvineč	"	13.50	15.—
" črno furlansko	"	"	"

Cenik moke mlinov v Straticah.

Moka pšenična A (Auszug)	cent. po gl.	14.30
N. II	"	12.80
III	"	11.10
IV	"	9.50
V	"	7.80

so zakijem

Moka, ržena	cent	po gl.	6.50	do gl.	8.50
tursična	"	"	5.75	"	6.50
ajdova	"	"	9.—	"	10.—
Otrobi drobni	"	"	2.80	"	—
debeli	"	"	2.80	"	—

Prva občna zavarov. banka

„Slovenija.“

Oznanilo.

Ker je podpisanih nad 3000 delnic in se je danes naznanilo vis. c. k. deželnemu predsedstvu kranjskemu konstitovanje banke „Slovenije“: vabijo se p. n. gospodje delničarji, ki se nijso doplačali 40% delnične svote, desi-ravno jim je uže pretekel 30 dnevni obrok za vplačilo, da nemudoma plačajo dotične zneske pri glavni blagajnici banke „Slovenije“ v Ljubljani, sicer bi njihova dosedanja vplačila zapadla družbi v prid. (§. 7. pravil).

Dalje se naznanja, da se bodo oddavale delnice po sedanjem kurzu od 25% se do

25. julija 1872.

Potem bode iznasalo 40% vplačilo na vsako delnico 80 gld.

V Ljubljani dne 6. julija 1872.

Iz upravnega svetovalstva zavarovne banke „Slovenije.“

LIEBIG^{ov}

Kumys - ekstrakt

od dunajske zdravniške oblasti kot **zdravilo** priznan in od krakovske učene družbe posebno priporočan, po soglasnem pritrjenju medicinskih fakultet prvo vseh do zdaj proti pljučni sušici poznanih in rabljenih zdravil.

Taisto ozdravlja brz in sigurno: **jetiko.** (celo v razvitem stanju) **tuberkulozo** (prikazki: kašljanje krvi, hektična groznica, zmanjkovanje sape) **želodca, črevnih in bronhialnih katar.** **anēmijo** (uboštvo krvi) vsled dolgih boleznij in nadeljevanega rabljenja merkurijala, **chlorosis** (bledokrvnost), **asthma, sušenje, bolejenje hrbtnega mozga, histerijo** in **slabe živce.**

Za steklenico 1 gold. a. v. Kistice od 4 steklenic doli do vsake mere. Razpošiljanje na vnenje oskrbljuje generalni zalog

„Kumys - Heil - Anstalt“

Wien, Mariahilferstrasse 36. Bern (S. Friedli jun.)

NB. Dozdaj brez vspeha z medicino zdravljeni bolniki naj zaupno z Liebigovim ekstraktom zadnji poskus naredé.